

Varianta 92

Subiectul I

- a) $a=2$. b) $\cos^2 2002\pi - \sin^2 2002\pi = \cos 2 \cdot 2002\pi = 1$. c) $AB = 4\sqrt{5} \Rightarrow R = 2\sqrt{5}$.
Centrul cercului este mijlocul lui AB, $C(0,2)$. Ecuația cercului este $x^2 + (y-2)^2 = 20$.
d) $\frac{1}{b} = \frac{a}{3} = \frac{1}{1} \Rightarrow a = 3, b = 1$. e) $|(1+i)^8| = |1+i|^8 = \sqrt{2}^8 = 16$.
f) Cu formula lui Heron obținem $S = \sqrt{9 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2} = 6\sqrt{6}$.

Subiectul II

1. a) $\frac{11+12+\dots+18}{8} = \frac{8 \cdot (11+18)}{8 \cdot 2} = \frac{29}{2}$. b) 12 progresii aritmetice cu trei elemente.
c) $n \in \{1,2,3,4,5\}$, deci 5 numere naturale satisfac relația dată.
d) $f = (X^3 - 1)(X^3 + 1) = (X - 1)(X^2 + X + 1)(X^3 + 1) \Rightarrow q = (X - 1)(X^3 + 1)$;
e) $P = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$.
2. a) $f'(x) = e^x - e^{-x}$. b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - 2}{x} = f'(0) = 0$. c) $f''(x) = e^x + e^{-x} > 0, \forall x \in \mathbf{R}$, deci f' este strict crescătoare, $f'(0) = 0$, deci $x_0 = 0$ este singurul punct de extrem local.
d) $\min f = f(0) = 2$. e) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{e^n} \int_0^n f(t) dt = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^n - e^{-n}}{e^n} = 1$.

Subiectul III

Fie $X(a,b) = \begin{pmatrix} a & b \\ -b & a \end{pmatrix}$, $\det X(a,b) = a^2 + b^2 = 1$.

a) $I_2 = X(1,0) \in G, M(x) = X(\cos x, \sin x) \in G$.

b) Fie $A = X(a,b), B = X(c,d) \in G$. Avem

$$A \cdot B = \begin{pmatrix} ac - bd & ad + bc \\ -ad - bc & ac - bd \end{pmatrix}, \text{ și cum } (ac - bd)^2 + (ad + bc)^2 = (a^2 + b^2)(c^2 + d^2) = 1,$$

rezultă că $A \cdot B \in G$.

c) Calcul direct.

d) Din teorema Cayley-Hamilton obținem $A^2 - 2aA + I_2 = 0$, de unde rezultă $A^{-1} = 2aI_2 - A$.

e) Din $a^2 + b^2 = 1$ rezultă că există $x \in [0, 2\pi)$ astfel ca $a = \cos x, b = \sin x$.

f) $M^2(x) = \begin{pmatrix} \cos 2x & \sin 2x \\ -\sin 2x & \cos 2x \end{pmatrix}$. Se arată prin inducție că

$$M^n(x) = \begin{pmatrix} \cos nx & \sin nx \\ -\sin nx & \cos nx \end{pmatrix}, \forall n \in \mathbf{N}^*.$$

g) Fie $A = \begin{pmatrix} \cos 1 & \sin 1 \\ -\sin 1 & \cos 1 \end{pmatrix}$. Rezultă $G(A) = \left\{ \begin{pmatrix} \cos n & \sin n \\ -\sin n & \cos n \end{pmatrix}, n \in \mathbf{N} \right\}$. Arătăm că

elementele lui $G(A)$ sunt distincte. Dacă ar exista două matrice din $G(A)$ a.î. $A^m = A^n$ cu $m, n \in \mathbf{N}$, $m \neq n$, rezultă $m = n + 2k\pi$, $k \in \mathbf{Z} \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow m - n = 2k\pi$, contradicție cu faptul că π este irațional.

Subiectul IV

$$a) I_0 = \int_0^{\frac{\pi}{4}} dx = \frac{\pi}{4}; I_1 = \int_0^{\frac{\pi}{4}} tg^2 x dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} [(tg^2 x + 1) - 1] dx = (tg x - x) \Big|_0^{\frac{\pi}{4}} = 1 - \frac{\pi}{4}.$$

$$b) I_{n+1} + I_n = \int_0^{\frac{\pi}{4}} (tg^{2n+2} x + tg^{2n} x) dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} tg^{2n} x (tg^2 x + 1) dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} tg^{2n} x (tg x)' dx = \frac{tg^{2n+1} x}{2n+1} \Big|_0^{\frac{\pi}{4}} = \frac{1}{2n+1}.$$

c) $I_{n+1} - I_n = \int_0^{\frac{\pi}{4}} tg^{2n+2} x dx - \int_0^{\frac{\pi}{4}} tg^{2n} x dx = \int_0^{\frac{\pi}{4}} tg^{2n} x (tg^2 x - 1) dx \leq 0$, deoarece $tg^{2n} x \geq 0$,
 $tg^2 x - 1 \leq 0$ pentru $x \in \left[0, \frac{\pi}{4}\right]$, deci $(I_n)_{n \geq 0}$ este descrescător. Evident $0 < I_n \leq I_0, \forall n \in \mathbf{N}$,
 deci $(I_n)_{n \geq 0}$ este mărginit.

d) Din punctul e) rezultă că $(I_n)_{n \geq 0}$ este convergent, fiind monoton și mărginit. Fie $\lim_{n \rightarrow \infty} I_n = I, I \in \mathbf{R}$. Trecând la limită în relația de la b), obținem $I + I = 0 \Rightarrow I = 0$.

e) Din relația de la b) obținem $I_n = \frac{1}{2n-1} - I_{n-1}, n \geq 1$. Rezultă că

$$I_n = \frac{1}{2n-1} - I_{n-1} = \frac{1}{2n-1} - \left(\frac{1}{2n-3} - I_{n-2} \right) = \dots = \frac{1}{2n-1} - \frac{1}{2n-3} + \dots + (-1)^n \cdot 1 + (-1)^n \cdot I_0.$$

Rezultă $a_n = I_0 + (-1)^{n-1} \cdot I_n, n \geq 1$.

f) Cum $\lim_{n \rightarrow \infty} I_n = 0$, din punctul e) rezultă că $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = I_0 = \frac{\pi}{4}$.

g) Din relația de la e) obținem $(-1)^n \left(\frac{\pi}{4} - a_n \right) = I_n$ și $(-1)^n n \left(\frac{\pi}{4} - a_n \right) = nI_n$. Pe de altă parte din punctul b) și monotonia lui (I_n) obținem

$$2I_n \geq I_{n+1} + I_n = \frac{1}{2n+1} \text{ și } 2I_{n+1} \leq I_{n+1} + I_n = \frac{1}{2n+1}, \text{ deci } \frac{1}{2(2n+1)} \leq I_n \leq \frac{1}{2(2n-1)} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \frac{1}{2(2n+1)} \leq nI_n \leq \frac{n}{2(2n-1)}. \text{ Rezultă că } \lim_{n \rightarrow \infty} nI_n = \frac{1}{4}.$$